

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت

د عدل وزارت

رسمی جریده

فرمان شماره هشتم شورای انقلابی درباره زمین

شماره فوق العاده

تاریخ (۹) قوس سال ۱۳۵۷

نمبر مسلسل (۴۱۳)

عبدالحكيم شرعى جوزجانى وزير عدليه و لوى څارنوال!

شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان در جلسه تاریخی ۱۳۵۷-۹-۷ که در خانه خلق دایر گردید باساس ورقه عرض تاریخی ۱۳۵۷-۹-۷ صدارت مراتب آتی را تصویب نمود:

۱- فرمان شماره هشتم شورای انقلابی درباره زمین در (۸) فصل و (۴۰) ماده.

۲- قانون اخذ کمک، قرضه و کریدت در (۸) ماده.

مراتب تصویب شورای انقلابی که از حضور نورمحمد ترکی رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان منظور و به فرمان شماره (۲۰۶۰) تاریخی ۱۳۵۷-۹-۷ رئیس شورای انقلابی و صدراعظم به حکومت ابلاغ گردیده بشما ارسال گردید تا به نشر آن در جریده رسمی اقدام نمائید.

حَفِیْظُ اللَّهِ اَمِين

معاون صدراعظم و وزیر امور خارجه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرمان شماره (هشتم) شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان

درباره زمین

فصل اول

احکام عمومی

ماده اول

این فرمان بتاسی از مرام حزب دموکراتیک خلق افغانستان و اهداف والای انقلاب کبیر ثور، بخاطر تحقق بخشیدن به احکام مواد اول و دوم خطوط اساسی وظایف انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان و برآورده شدن مقاصد ذیل صادر میگردد.

۱- امحای مناسبات فیودالی و ما قبل فیودالی از نظام اجتماعی- اقتصادی کشور.

۲- تعمیم، تحکیم و تعمیق اتحاد طبقه کارگر و طبقه دهقان بمنظور نیرومندی هر چه بیشتر وحدت خلق افغانستان در جهت اعمار جامعه بدون طبقات متخاصم و فارغ از هر نوع استثمار فرد از فرد.

۳- بلند بردن حجم تولیدات زراعتی بمنظور تهیه غذای کافی و متنوع به خلق، تهیه مواد خام برای صادرات زراعتی و صنایع رشد یابنده کشور.

ماده دوم

اصطلاحات آتی درین فرمان معانی ذیل را دارد:

۱- خانوار: مشتمل است بر شوهر، زن و فرزندانیکه سن هجده سالگی را تکمیل نکرده و تحت تکفل یا ولایت مستقیم رئیس خانوار قرار داشته و در یک خانه بود و باش داشته باشند.

شخصیکه ازدواج نکرده و سن هجده سالگی را تکمیل نموده باشد بمنظور توزیع زمین، خانوار جداگانه محسوب میگردد.

۲- دهاقین بی زمین: کسیست که از خود زمین نداشته به اساس موافقه قبلی قانونی یا عرف محل مستقیماً بکشت و کار زمین شخصی دیگری میپردازد.

۳- دهقان کم زمین: شخصی است که مستقیماً به کشت و کار زراعتی پرداخته و مالک کمتر از پنج جریب زمین درجه اول یا معادل آن باشد.

۴- کارگر زراعتی: شخصی است که مالک زمین نبوده و کارهای زراعتی یا کارهای معین دیگری را روی زمین مالک به اساس موافقه قبلی قانونی یا عرف محل در مقابل مزد نقد یا جنس معین انجام میدهد.

۵- مالک: شخصی است که به اساس اسناد معتبر قانونی در زمین خویش تصرف مالکانه داشته باشد.

۶- کوچی بی بضاعت: کوچی ایست که جز مزدوری یا چوپانی منبع عاید دیگری نداشته باشد.

۷- قطعه: زمینی است که در تصرف یا ملکیت یک شخص یا اشخاص به طور مشترک قرار داشته طوریکه اطراف آنرا ملکیت اشخاص دیگری یا دولت دریا، جوی، راه عام، کوه، تپه و اراضی بایر احاطه کرده باشد. زمین باغی و یا تاکی ولوکه جزء یک قطعه زمین علیحده و قسمت غیرتاکی و غیرباغی آن قطعه علیحده شمرده میشود.

۸- ساحه زمینداری: مشتمل بر یک یا چند قطعه زمینی است که قسماً یا کلاً در تصرف مالکانه یک شخص قرار داشته بشکل یک قطعه و یا چند قطعه در یک و یا چند قریه یا چند ولسوالی یا چند ولایت واقع میباشد.

۹- اضافه جریبی: قسمتی از ساحه زمینداری شخصی است که برویت اسناد مدار حکم اضافه از استحقاق وی تثبیت میگردد.

ماده سوم

هیچ خانوار نمیتواند بیش از سی جریب زمین درجه اول یا معادل آنرا در تصرف خود داشته باشد.

ماده چهارم

هیچ شخص نمیتواند زمین مازاد نصاب (بیش از سی جریب زمین درجه اول یا معادل آن) زمین اضافه جریبی و زمینی را که طبق احکام این فرمان توزیع میگردد به گروهی و اجاره بدهد و یا بفروش برساند.

فصل دوم

تنظیم آبیاری

ماده پنجم

بمقصد استفاده موثر و اعظمی از منابع آبیاری در زراعت، توزیع آب طور عادلانه صورت میگردد.

ماده ششم

ظرفیت جریان عادی سالانه آب جوی یا منبع دیگری آبیاری از طرف وزارت آب و برق و وزارت زراعت و اصلاحات ارضی تثبیت و مطابق آن حق آبه سالانه هر جریب زمین، عادلانه تعیین و توزیع میگردد.

ماده هفتم

اصلاح و ترمیم دهنه ها وسایر تاسیسات سیستم آبیاری به اساس عقد پروتوکول بین موسسه اصلاح سیستم آبیاری منطقه مربوطه و دهقانان یا کوپراتیف صورت میگردد. مصارف اصلاحات و ترمیمات از طریق قرضه بانک انکشاف زراعتی باسناد درخواست دهقانان یا کوپراتیف به شرایط مساعد پرداخته میشود.

فصل سوم

توزیع زمین

ماده هشتم

زمینیکه طبق احکام این فرمان به مستحقین توزیع میگردد قرار ذیل است:

- ۱- زمین مازاد نصاب و اضافه جریبی.
- ۲- زمینیکه به دولت اهدا میگردد.
- ۳- زمین آل یحیی و خاندان سلطنتی، زمین های دولتی و پروژه های آبیاری که برای تاسیس فارم دولتی مساعد نباشد.

ماده نهم

زمین اضافه جریبی و مازاد نصاب بدون پرداخت قیمت از طرف اداره اصلاحات ارضی تصرف میگردد.

ماده دهم

زمین به سه کتگوری و هفت درجه تقسیم گردیده به منظور تعدیل آن بدرجه اول ضریب های ذیل رعایت میگردد:

کتگوری اول: (باغی، تاکی و دوفصله آبی)

زمین درجه اول (باغی و تاکی آبی) ضریب ۱,۰۰

زمین درجه اول (باغی و تاکی آبی) ضریب ۰,۸۵

کتگوری دوم: (یک فصله آبی) زمین درجه سوم (یک فصل آبی که پنجاه فیصد و بیش از آن سالانه کشت یا آبیاری میشود)

ضریب ۰,۶۷

زمین درجه چهارم (یک فصله آبی که کمتر از پنجاه فیصد آن سالانه کشت یا آبیاری میشود). ضریب ۰,۴۰

کتگوری سوم: للمی

زمین درجه پنجم (زمین للمی یک بوره ای که سال درمیان کشت میشود). ضریب ۰,۲۰

زمین درجه ششم (زمین للمی دوبوره ای که دوسال درمیان کشت میشود). ضریب ۰,۱۵

زمین درجه هفتم (زمین للمی که بیشتر از دو سال درمیان کشت میشود). ضریب ۰,۱۰

ماده یازدهم

واحد مقیاس زمین جریب است که معادل (۲۰۰۰) مترمربع یا پنجم حصه یک هکتار میباشد. در سنجش یک ساحه زمینداری نیم جریب و کمتر از آن محاسبه نمیشود. ولی بیشتر از نیم جریب یکجریب دانسته میشود.

ماده دوازدهم

به هر نفر مستحق و خانوارش در یکی از درجات به اندازه ذیل بحیث یک نمره زمین طور رایگان توزیع میگردد.

۱- باغی و تاک (درجه اول) (۵) جریب

۲- دوفصله آبی (درجه دوم) (۶) جریب

۳- یک فصله آبی (درجه سوم) (۸) جریب

۴- یک فصله آبی (درجه چارم) (۱۲) جریب

۵- للمی (درجه پنجم) (۲۵) جریب

۶- للمی (درجه ششم) (۳۳) جریب

۷- للمی (درجه هفتم) (۵۰) جریب

به دهقان کم زمین به اندازه ای زمین توزیع میگردد که ساحه زمینداریش از پنج جریب زمین درجه اول یا معادل آن تجاوز نکند.

ماده سیزدهم

یک نمره زمینیکه مشتمل بر دو درجه زمین یا بیشتر از آن باشد باساس ضریب درجه مربوطه به پنج جریب زمین درجه اول تعدیل و به مستحقین توزیع میگردد.

ماده چهاردهم

به مستحق درجه اول بدون حکم قرعه زمین توزیع میشود. هرگاه نمرات زمینیکه مستحقین بالای آن کار میکنند کافی نباشد در همان قریه یا ولسوالی نخست برای مستحقین درجه اول بر اساس قرعه زمین توزیع و تسلیم داده میشود.

ماده پانزدهم

۱- با در نظر داشت حق تقدم نخست برای مستحقین درجه دوم سپس در حالیکه نمرات زمین باقی بماند، به مستحقین درجه سوم بعداً به مستحقین درجه چهارم و در حال موجودیت نمرات قابل توزیع به مستحقین درجه پنجم و سپس به مستحقین درجه ششم باساس حکم قرعه توزیع میشود.

۲- حق قدامت توزیع زمین دربین دهقانان کم زمین نظر به کوچکی ساحه زمینداری شان یا پلوان شریک بود نشان باز زمین قابل توزیع تثبیت میگردد.

ماده شانزدهم

قرعه کشی در محضر عام در حالیکه اکثریت مستحقین حاضر باشند از طرف هیات موظف صورت میگردد. نمره زمینیکه به اسم مستحق اصابت میکند مطابق به طرز العمل معین بوی توزیع میگردد.

ماده هفدهم

تاسیسات و تجهیزات مربوطه زمینیکه مطابق احکام این فرمان تصرف و به مستحقین یا کوپراتیف های زراعتی یا فارم های دولتی توزیع میگردد، از طریق بانک انکشاف زراعتی به قیمت عادلانه به اقساط ده ساله خریداری و به مستحقین کوپراتیف ها و فارمهای دولتی بفروش میرسد.

بانک مذکور پول تادیه شده را از مستحق یا کوپراتیف یا فارم دولتی در طول ده سال با شرایط مساعد دریافت میدارد.

ماده هجدهم

زمین فارم ها و موسسات دولتی تابع نصاب این فرمان نمیشود.

ماده نهم

هر خانوار یا هر عضو کوپراتیف میتواند الی سی جریب زمین معادل زمین درجه اول، زمین بایر را به موافقه اداره اصلاحات ارضی جدیداً آباد و صالح الزراعه سازد و مطابق نصاب در تصرف خود داشته باشد.

ماده بیستم

قطعات پراکنده یک ساحه زمینداری یا تجزیه شدن آن به قطعات کوچک که از موثریت کشت و کار دهقانان میکاهد، توسط مقررات جداگانه اصلاح کنترول، جلوگیری و تنظیم میشود.

ماده بیست و یکم

حکومت مناطق اختصاصی انواع مختلف محصولات زراعتی، چراگاه ها و جنگلات را با در نظر داشت موثریت اقتصادی و شرایط محیطی طبق مقررات تثبیت مینماید.

ماده بیست و دوم

تاریخ توزیع زمین به مستحقین در مناطق مختلف کشور توسط فرامین جداگانه رئیس شورای انقلابی از طریق رادیو، تلویزیون و مطبوعات به اطلاع خلق کشور رسانیده میشود.

فصل چهارم

مستحق و وجابیش

ماده بیست و سوم

شخصیکه واجد شرایط ذیل باشد مستحق زمین شناخته میشود:

۱- تابعیت افغانستان را داشته باشد.

۲- سن (۱۸) سالگی را تکمیل نموده باشد.

۳- دهقان بی زمین و کم زمین، کارگر زراعتی یا کوچی بی بضاعت باشد.

۴- عاید دیگر غیر از عاید دهقانی و مزدوری نداشته باشد.

۵- تعهد نماید که خود یا با اعضای خانوارش به کشت و کار و آبادی زمین توزیع شده پرداخته و از آن مواظبت نماید.

۶- وارث زمین کدام شخص متوفی نبوده یا از آن کتباً صرف نظر نماید.

ماده بیست و چارم

شخصیکه دارای شرایط مندرج ماده (بیست و سوم) این فرمان باشد درجه قدامت وی به ترتیب ذیل تثبیت میگردد.

مستحق درجه اول:

۱- دهقان بی زمینی که بالای زمین قابل توزیع مصروف کشت و کار باشد.

۲- دهقان بی زمین و کم زمینی که زمین تحت کشت و کارش به منظور منافع عامه از طرف دولت تصرف شده باشد.

مستحق درجه دوم:

دهقان بی زمین و کارگر زراعتی قریه ای که زمین قابل توزیع در آن موجود باشد.

مستحق درجه سوم:

دهقان کم زمین قریه ای که زمین مازاد قابل توزیع، بعد از توزیع به مستحقین درجه اول و دوم در آن باقی مانده باشد.

مستحق درجه چارم:

دهقان بی زمین ولسوالی و کوچی ای که معمولاً یک قسمت سال را در ولسوالی که زمین قابل توزیع در آن موجود است بود و باش داشته باشد.

مستحق درجه پنجم:

دهقان بی زمین و کارگر زراعتی و لایتیکه زمین قابل توزیع در آن ولایت موجود باشد.

مستحق درجه ششم:

دهقان بی زمین یا کوچی سایر ولایات، در هر منطقه ای که زمین قابل توزیع موجود باشد.

ماده بیست و پنجم

مستحق دارای وجایب ذیل میباشد:

۱- در ظرف سه ماه از تاریخ صدور فرمان توزیع زمین در ولایت مربوطه فوراً استحقاق زمین را خانه پری نموده و به هیات موظف تسلیم نماید.

۲- مشخصات زمینی را که بالای آن دهقانی مینماید باشهت مکمل مالک به هیات موظف معلومات دهد.

۳- بمجرد توزیع زمین، مستحق مکلف است زمین خود را تصرف نماید و در ظرف سه ماه به کشت و کار آن اقدام کند.

۴- با اداره موظف اصلاحات ارضی و کمیته حل مشکلات دهقانی ولسوالی مربوطه، تماس مستقیم داشته باشد.

۵- در بلاک بندی و نمره بندی زمین قابل توزیع منطقه مربوطه عملاً سهم فعالانه بگیرد.

۶- قرضه بانک انکشاف زراعتی را مطابق به مقررات بانک در وقت و زمانش بپردازد.

۷- مالیات زمین را در وقت معین بپردازد.

فصل پنجم

تشکیلات

ماده بیست و ششم

به منظور حل و فصل منازعات ناشی از تطبیق احکام این فرمان کمیته های خلقی اختصاصی به سویه ولسوالی ها و کمیته های خلقی اختصاصی نهائی به سویه ولایات تأسیس میگردد. فیصله کمیته های خلقی اختصاصی ولایات مطابق احکام این فرمان و مقررات موضوعه، نهائی و قطعی میباشد.

ماده بیست و هفتم

تشکیلات، وظایف، صلاحیت ها و مسئولیت های کمیته های خلقی اختصاصی در تطبیق پروگرام اصلاحات ارضی به اساس مقررات تنظیم میگردد.

فصل ششم

تقسیم زمین موروثی

ماده بیست و هشتم

۱- هرگاه متصرف فوت نماید اعضای خانوار او مکلف اند زمین تحت تصرف وی را مطابق مقررات تحت زرع و بهره داری قرار دهند.

۲- هرگاه اعضای خانوار صغاریا اناث باشند، طوریکه زمین را کشت و زرع کرده نتوانند، الی زمان قادر شدن یکی از اعضای خانوار به کشت و زرع، میتوانند زمین مربوط را به دهقانی یا اجاره بدهند.

ماده بیست و نهم

- ۱- ساحه بیش از سی جریب زمین درجه اول یا معادل آن که در ملکیت شخص متوفی باشد مازاد نصاب شناخته میشود.
- ۲- ورثه می توانند زمین داخل نصاب زمین مورثی را طوریکه سهم هر یک از ورثه کمتر از پنج جریب زمین درجه اول یا معادل آن نگردد، بین خود تقسیم نمایند.
- ۳- تقسیم زمین مورثی که پنج جریب زمین درجه اول یا معادل آن یا کمتر از آن باشد مجاز نیست. در اینصورت زمین مذکور را یکی از ورثه که مستقیماً کشت و کار می نماید تسلیم میگیرد.
- ۴- هرگاه به یک یا چند نفر از ورثه بموجب حکم این ماده زمین نرسد در صورت استحقاق مطابق احکام این فرمان زمین توزیع می گردد.

ماده سی ام

ورثه نمی توانند مازاد نصاب و اضافه جریبی زمین موروثی را بین خود تقسیم نمایند.

فصل هفتم

احکام جزایی

ماده سی و یکم

۱- هرگاه شخصی بدون عنر معقول یا عمدا ساحه زمینداری خود را در ظرف یکسال بعد از نفاذ این فرمان ثبت دفاتر مربوطه ننماید، تمام ساحه زمینداری مذکور ملکیت دولت محسوب می گردد.

۲- هرگاه شخص بیش از (۲۰) فیصد معلومات را درباره ساحه زمینداری خود غیر واقعی ثبت کرده باشد، به اندازه ای که حقایق را کتمان نموده است از ساحه داخل نصاب زمینداری اش تفکیک و جزء ملکیت دولت شناخته میشود.

ماده سی و دوم

شخصیکه تاسیسات آبیاری یا تعمیرات و تجهیزات مربوط به قطعه زمین قابل توزیع را تخریب نماید، مکلف به پرداخت سه چند قیمت آن به دولت بوده علاوه بر آن تحت تعقیب قانونی نیز قرار میگیرد.

ماده سی و سوم

متخلف از احکام این فرمان حسب احوال به حبس از (یک) ماه الی سه سال محکوم میگردد.

فصل هشتم

احکام متفرقه

ماده سی و چهارم

متصرف مکلف است زمین خود را مطابق کیفیت آن در هر سال عادی کشت و زرع نماید و در بهره برداری از زمین هدایات و رهنمایی های وزارت زراعت و اصلاحات ارضی را بکار ببرد.

ماده سی و پنجم

هرگاه به اساس سند ملکیت مدار حکم ورثه یا یک شخص، در نتیجه تصفیه اراضی و یا در جریان بررسی کمیته خلقی اختصاصی اصلاحات ارضی ثابت گردد که یک شخص بدون داشتن سند مدار حکم زمین مورد ادعای شخص دیگر را غصب نموده است، در این صورت توسط گروه موظف تشخیص زمین به اندازه زمین غصب شده به ورثه یا شخص

مدعی تسلیم داده میشود. مشروط براینکه زمین ساحه تحت تصرف وی ازده جریب زمین درجه اول یامعادل آن تجاوز نکند وبقیه زمین مورد ادعا ملکیت دولت شناخته میشود.

ماده سی و هشتم

شرکت کود کیمیاوی افغان، شرکت تولید تخم های اصلاح شده، شرکت ماشین و آلات زراعتی و بانک انکشاف زراعتی در ساحاتیکه پروگرام اصلاحات ارضی تطبیق گردیده است نمایندگی های خود را افتتاح می نماید و تسهیلات لازمه تهیه قرضه، وسایل و مواد را به شرایط مساعد به کسانیکه بر ایشان زمین توزیع گردیده است فراهم میسازد.

ماده سی و هفتم

شخصیکه یکی از شرایط ماده (۲۳) این فرمان را از دست بدهد زمین از نزدش مسترد و به مستحق دیگر مطابق احکام این فرمان توزیع میگردد.

ماده سی و هشتم

حکومت میتواند به منظور تطبیق مؤثر احکام این فرمان، مقررات وضع نماید.

ماده سی و نهم

بعد از نفاذ این فرمان قانون اصلاحات ارضی منتشره (اسد ۱۳۵۴) و آن مواد قوانین و مقرراتیکه مغایر احکام این فرمان باشد باضمایم آن ملغی شناخته میشود.

ماده چهارم

این فرمان بعد از نشر در جریده رسمی نافذ میگردد.